

Peilbesluit Hoogezandsepolder

*Besluit Dijkgraaf en Heemraden vaststelling ontwerp
peilbesluit (voor inspraakfase),
d.d. 18 november 2014, nr. B1403353*

*Besluit Dijkgraaf en Heemraden doorgeleiden
peilbesluit naar Verenigde Vergadering (na
inspraakfase),
d.d. 14 april 2015, nr. B1500121*

*Besluit Verenigde Vergadering vaststelling peilbesluit,
d.d. 21 mei 2015, nr. B1500140*

waterschap
**Hollandse
Delta**

10 juni 2015

Peilbesluit Hoogezandsepolder

COLOFON

UITGAVE

Waterschap Hollandse Delta
Postbus 4103
2988 DC Ridderkerk

OPDRACHTGEVER

waterschap Hollandse Delta
afdeling Plannen en Regie
team Ruimte & Infra
dhr. ing. I.J. Dekker

UITGEVOERD DOOR

Eindredactie: M. Brouwer
Projectnummer: 1030000
Vorige versie: -
Huidige Versie: Peilbesluit versie 1.0
Datum: 10 juni 2015

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Algemeen	4
1.2	Leeswijzer	5
2	Gebiedsbeschrijving	6
2.1	Begrenzing	6
2.2	Grondgebruik	6
2.3	Relevante gebiedskenmerken	7
2.4	Ruimtelijke ontwikkelingen	7
2.6	KRW en NBW opgaven	7
2.7	Waterstaatkundige ontwikkelingen	7
3	Watersysteem	8
3.1	Peilen en peilbeheer	8
3.2	Vigerend- en praktijk peil	9
3.3	Peilafwijkingen	9
3.4	Bemaling Hoogezandsepolder	9
3.5	Aandachtspunten en wensen	9
4	Afweging	10
4.1	Afwegingskader	10
5	Peilvoorstel	11
	Literatuur	12
	Bijlagen	13
	Bijlage 1: Waterstaatkundige kaart Vigerend (oud)	
	Bijlage 2: Geraadpleegde organisaties en personen	
	Bijlage 3: Waterstaatkundige kaart Praktijk	
	Bijlage 4: Waterstaatkundige kaart Nieuw	
	Bijlage 5: Hoogtekaart Maaiveld	
	Bijlage 6: Hoogtekaart Drooglegging	
	Bijlage 7: Terminologie en definities	

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Beheer

Het gebied van Hollandse Delta is verdeeld in bemalingsgebieden. Bemalingsgebieden bestaan veelal uit meerdere peilgebieden. Voor elk peilgebied legt Hollandse Delta het waterpeil vast in een peilbesluit. Een peilbesluit kan één of meerdere bemalingsgebieden en/of peilgebieden bevatten. In een peilbesluit worden de operationele peilen vastgelegd voor het regelen van de waterbeheersing per peilgebied en waarbij sprake is van een samenhang met de verschillende functie belangen. Te denken valt aan grondgebruik (akkerbouw, veeteelt, glastuinbouw, natuur, recreatie), bescherming van gebouwen, wegen en waterstaatswerken, waterkwaliteit, etc. Bij het vaststellen van een peilbesluit dient de waterbeheerder dus met verschillende (vaak tegengestelde) belangen rekening te houden. Een peilbesluit geeft rechtszekerheid en duidelijkheid aan belanghebbenden met betrekking tot het handhaven van het peil in de watergangen. Het waterschap heeft de taak om peilbesluiten in het beheersgebied actueel te houden en een inspanningsverplichting om het peilbeheer conform het peilbesluit uit te voeren. Peilbesluiten worden eens per tien jaar herzien en blijven van kracht zolang er geen ruimtelijke- of functionele redenen zijn voor actualisatie.

Beleid en juridisch kader

Op peilbesluiten zijn de Waterwet, de Algemene wet bestuursrecht en de Waterverordening van de Provincie Zuid-Holland van toepassing. Op grond van artikel 5.2 van de Waterwet is een beheerder verplicht voor daartoe aan te wijzen oppervlaktewater- of grondwaterlichamen onder zijn beheer een of meer peilbesluiten vast te stellen. Bij provinciale verordening zijn nadere regels gesteld (titel 4.2) met betrekking tot peilbesluiten. Omdat peilbesluiten worden voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht staat tegen het besluit tot vaststelling van een peilbesluit rechtstreeks beroep open bij de rechtbank. De Nota Peilbesluiten (2013) van Hollandse Delta is het beleidskader waarin uiteengezet wordt op welke uniforme wijze peilbesluiten worden opgesteld en aan welke voorwaarden moet worden voldaan om tot een peilbesluit te komen.

Toelichting

Volledige herziening van peilbesluiten doorloopt normaliter een procedure waarbij de besluitvorming tot stand komt op basis van inventarisatie, onderzoek, ontwikkelingen, afwijkingen en afwegingen. Hierbij wordt een methode toegepast waarbij het Gewenste Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR) van het gehele bemalingsgebied opnieuw tegen het licht wordt gehouden. Volledige herziening van een peilbesluit doorloopt daarmee een lange voorbereidings- en afhandelingstermijn.

Omdat het onderhavige peilbesluit in de huidige situatie nog volstaat en er op termijn wel ontwikkelingen worden verwacht, is ervoor gekozen om dit peilbesluit 'conserverend' te herzien tot het moment dat zich wél functionele- of ruimtelijke ontwikkelingen voordoen die van invloed zijn op het grond- en oppervlaktewaterregime. Het volgen van een uitgebreide procedure is dan gezien de benodigde tijd niet wenselijk als duidelijk is dat dit vanwege de nieuwe ontwikkelingen of een gewijzigde situatie door de tijd zal worden achterhaald. Het peilbesluit wordt daarom 'conserverend' herzien wat inhoudt dat de bestaande peilen opnieuw worden vastgesteld.

Oude peilbesluit

Peilbesluit 'Hoogezandsepolder' is op 18 maart 1999 vastgesteld door de Verenigde Vergadering van waterschap de Groote Waard als de rechtsvoorganger van Hollandse Delta. De herzieningstermijn is daarna eenmalig verlengd tot maart 2014. Vanwege het verstrijken van de herzieningstermijn is herziening van peilbesluit Hoogezandsepolder nodig.

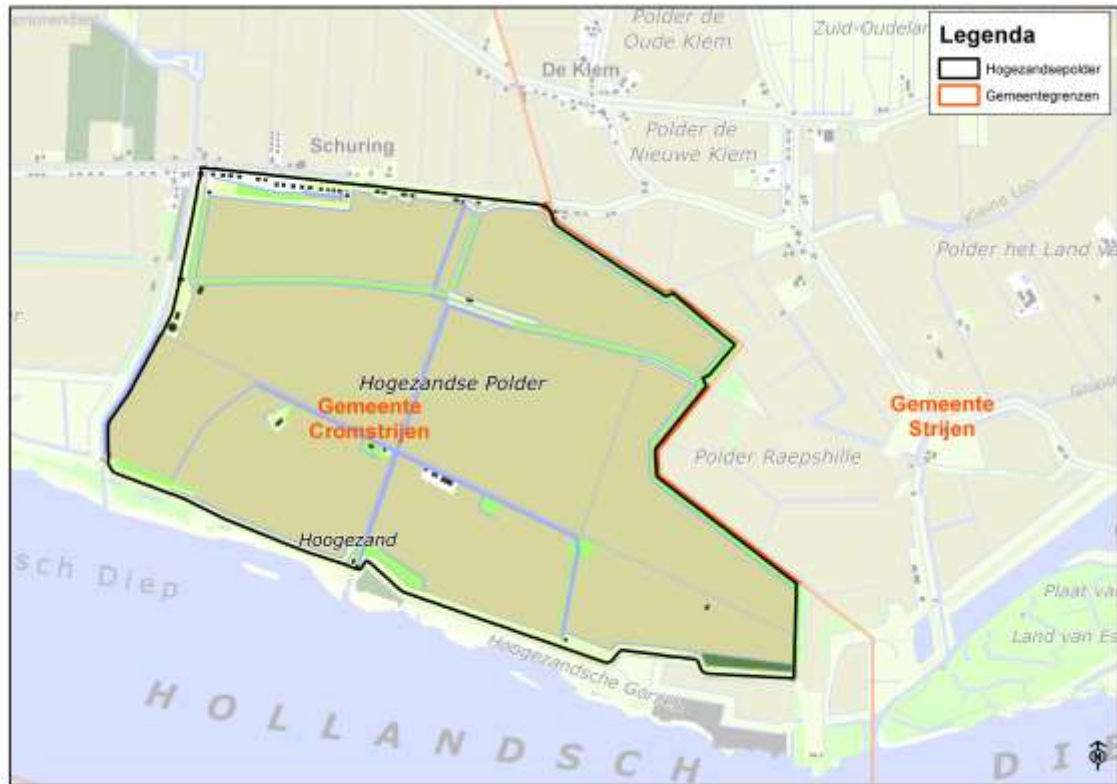
1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving gegeven van het gebied en worden (verwachte) ontwikkelingen geschetst. Hoofdstuk 3 bevat een beschrijving van het watersysteem in relatie tot peilbeheer. In hoofdstuk 4 wordt afgewogen welke peilen het beste kunnen worden vastgesteld. Het hieruit volgende peilvoorstel staat in hoofdstuk 5.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Begrenzing

Het bemalingsgebied Hoogezandsepolder (ca. 640 ha) is gelegen in de Hoeksche Waard en valt binnen de gemeentegrens van Cromstrijen. Het bemalingsgebied bestaat één peilgebied wat wordt bemalen door het gemaal 'Hoogezandsepolder'. In onderstaande figuur is het bemalingsgebied Hoogezandsepolder (zwarte lijn) en de gemeentegrens (rode lijn) aangegeven.

figuur 1: Topografie Hoogezandsepolder.

2.2 Grondgebruik

Een overzicht van de huidige functies in het bemalingsgebied Hoogezandsepolder is weergegeven in onderstaande tabel.

tabel 1: Overzicht grondgebruik (TOP10 en LGN6-gewassen) Hoogezandsepolder.

Grondgebruik	Oppervlakte [ha]	Percentage [%]
Akkerbouw	573	89,3
Bos	24	3,8
Overig	21	3,3
Verharding	17	2,6
Grasland	7	1,0
Totaal	642	100

2.3 Relevante gebiedskenmerken

Bodemdaling, maaiveldhoogte en drooglegging.

Gezien de langdurige en stabiele agrarische gebruiksfunctie van de polder is het aannemelijk dat er met betrekking tot het aspect bodemdaling/maaiveldhoogte een autonome zetting van de ondergrond plaatsvindt. In relatie tot de gemiddelde drooglegging is er dan ook geen aanleiding om peil aanpassingen door te voeren.

2.4 Ruimtelijke ontwikkelingen

De Hoogezandsepolder is gedurende vele decennia als 'Ambachtsheerlijkheid' in gebruik geweest als landbouwgebied. Nog steeds is het gebied als landbouwareaal in gebruik. Voor zover bekend zijn er geen ruimtelijke ontwikkelingen gaande die invloed kunnen hebben op het peilbeheer. Aanvankelijk zou een deel van de polder worden ingericht als TNO laboratorium maar deze ontwikkeling is vooralsnog van de baan.

Binnen afzienbare tijd wordt aan de Binnendijk (primaire waterkering) een versterkingsproject uitgevoerd. Deze dijk voldoet niet aan de veiligheidsnorm en zal op grond van het Hoogwaterbeschermingsprogramma een verbetering ondergaan. Bij deze ontwikkeling zal tevens het gemaal Hoogezandsepolder aangepast worden.

2.6 KRW en NBW opgaven

In de Hoogezandsepolder liggen geen opgaven op grond van de Kaderrichtlijn Water (KRW) of het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW 2003).

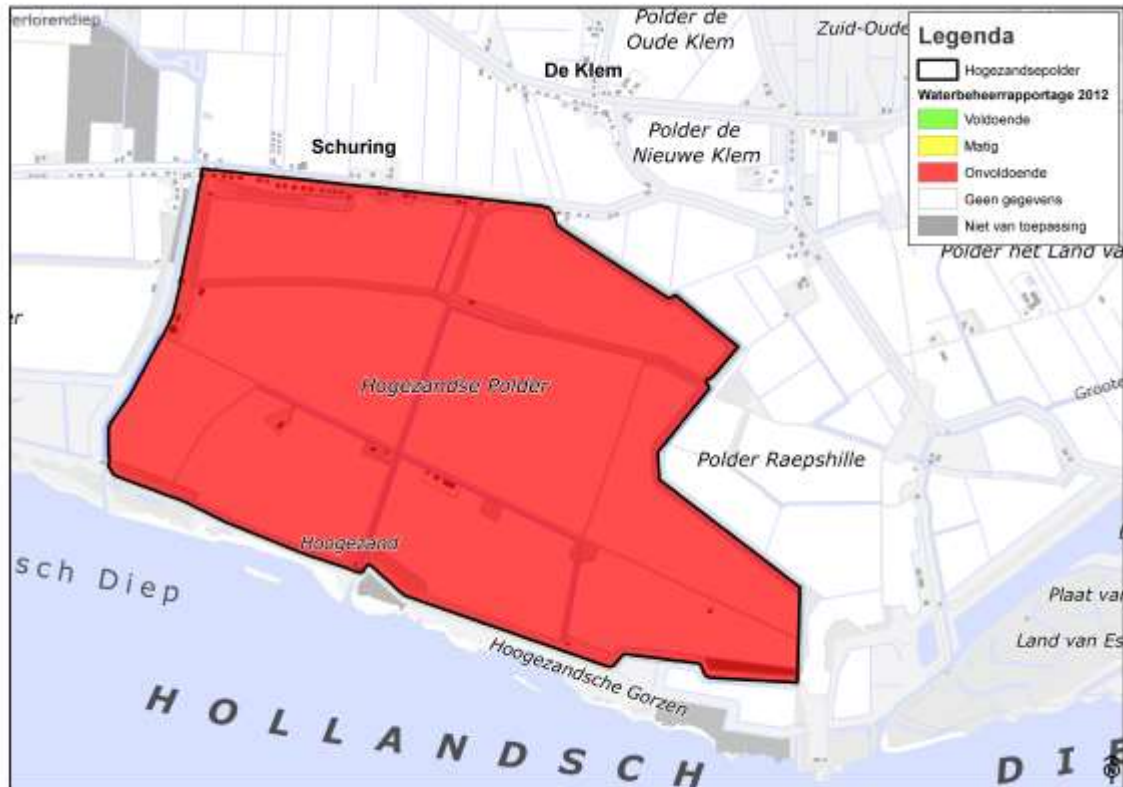
2.7 Waterstaatkundige ontwikkelingen

Het bemalingsgebied Hoogezandsepolder heeft enige tijd deel uitgemaakt van het 'deelgebiedsplan Cromstrijen'. Met dit plan werd beoogd om de bemalingsgebieden Cromstrijen, Torensteepolder en Hoogezandsepolder zodanig met elkaar te koppelen dat met één uitwaterend gemaal (gemaal Cromstrijen) volstaan kon worden. Vooralsnog is echter besloten om het bemalingsgebied Torensteepolder autonoom te houden. Het bemalingsgebied van de Hoogezandsepolder wordt echter wel meegenomen in de bemaling van het gemaal Cromstrijen. Een en ander loopt samen met de voorbereiding en de uitvoering van het dijkversterkingsproject aan de Buitendijk. Omwille van de veiligheid en ter verbetering van het watersysteem (doorstroming/doorspoeling) zal het poldergemaal worden vervangen door een inlaatwerk (hevelinstallatie). Buitenwater zal daarmee in vrij verval (via vacuüm) de polder worden ingelaten. De afvoer van het polderwater zal vervolgens in vrij verval plaatsvinden via een nieuw aan te leggen stuw met afvoer naar de Schuringse Haven. Daartoe zal een aantal watergangen en kunstwerken worden aangepast en wordt de stroomrichting in het oppervlaktewater gewijzigd. Daarmee zal met name de waterhuishouding en de peilbeheersing in het gebied verbeteren.

3 Watersysteem

3.1 Peilen en peilbeheer

In het bemalingsgebied Hoogezandsepolder vindt op één locatie in het peilgebied een peilregistratie plaats waar de waterstand of peilfluctuaties kunnen worden opgenomen. Er wordt periodiek getoetst of het peilbeheer wordt uitgevoerd conform het vigerend peilbesluit. Hierover wordt gerapporteerd in de zogeheten Peilindicator. Voor deze analyse is gekeken naar de laatst vastgestelde Peilindicator (2012). In onderstaande figuur 2 is het resultaat van de toetsing weergegeven met een toelichting.

figuur 2: peilindicator.

Toelichting Peilindicator

De peilhandhaving in de Hoogezandsepolder geschiedt middels het gemaal Hoogezandsepolder. Via dit gemaal wordt buitenwater ingelaten of polderwater uitgemaal.

De inlaat van buitenwater gebeurt in vrij verval waarbij de inlaatconstructie een relatie heeft met (de stand van) het buitenwater. Een en ander is oorzaak dat het inlaten van water soms problemen oplevert. Gedurende de periode van peilregistratie (2012) is daarom in de Hoogezandsepolder gedurende een deel van de winterperiode het zomerpeil aangehouden om een watertekort in de polder te voorkomen. Dit verklaart dat de peilindicator uit de waterbeheerrapportage 2012 als onvoldoende is beoordeeld omdat het peil gedurende een bepaalde periode niet conform het peilbesluit is gehandhaafd.

Beoordeling	Criterium
voldoende	0 - 1 week afwijking > beheermarge
matig	2 - 4 weken afwijking > beheermarge
onvoldoende	>4 weken afwijking > beheermarge
Niet van toepassing	toetsingskader niet toepasbaar
Geen gegevens	onvoldoende gegevens voor beoordeling

3.2 Vigerend- en praktijk peil

De vigerende- en waterstaatkundige praktijksituatie is weergegeven op de kaarten in bijlage 1 en 3. Het bemalingsgebied kent slechts één peilgebied met een overwegend agrarische functie. In onderstaande tabel is het vigerend- en praktijkpeil weergegeven.

tabel 2: Overzicht vigerend- en praktijkpeil agrarisch gebied.

Peilgebied	Vigerend- en praktijk peil [m NAP]	Locatie peilschaal
P-8.1	Zomerpeil -1,10m Winterpeil -1,30m	48877PS Gemaal Hoogezandsepolder

3.3 Peilafwijkingen

Het bemalingsgebied Hoogezandsepolder kent geen peilafwijkingen in de vorm van op- of onderbemalingen.

3.4 Bemaling Hoogezandsepolder

Bemalingsgebied Hoogezandsepolder (ca. 640 ha) wordt bemalen door gemaal Hoogezandsepolder met een capaciteit van $72\text{m}^3.\text{min}^{-1}$. Het gemaal is tevens de inlaat voor deze polder en slaat z'n water uit op het Hollands Diep. Het gemaal staat op de nominatie om te worden vervangen door een hevelinstallatie. De afvoer van het overtollige polderwater zal daarbij in vrij verval geloosd worden op de Schuringse Haven middels een stuw.

3.5 Aandachtspunten en wensen

In de inventarisatiefase zijn aandachtspunten en wensen uit het bestaande watersysteem naar voren gekomen. De punten zijn geïnventariseerd uit vooroverleg, klachtenregistratie, gesprekken met belanghebbenden of naar aanleiding van de agrarische nieuwsbrief en bijeenkomsten.

tabel 3. Aandachtspunten en wensen per peilgebied

Peilgebied	aandachtspunt/wens	Thema
P-8.1	Het watersysteem in de Hoogezandsepolder kenmerkt zich door een beheersituatie waarbij via het huidige gemaal het water via het Hollands Diep wordt in- en uitgelaten. Het waterpeil in de polder is daarmee moeilijk te beheren, hetgeen ook blijkt uit de peilindicator. Een en ander zal verbeteren als de bemaling van de polder is aangepast.	Watersysteem

4 Afweging

4.1 Afwegingskader

Binnen het overwegend agrarische gebied hebben zich geen ruimtelijke- of functiewijzigingen voorgedaan. Dit rechtvaardigt een peilbesluit conform de verkorte conserverende methode.

Wel heeft bemalingsgebied Hoogezandsepolder deel uitgemaakt van het 'deelgebiedplan Cromstrijen' waarmee werd beoogd om de bemalingsgebieden Cromstrijen, Torensteepolder en Hoogezandsepolder zodanig met elkaar te koppelen dat met één uitwaterend gemaal (gemaal Cromstrijen) volstaan kon worden. In het kader van de dijkversterking aan de Buitendijk en de daaraan verbonden noodzaak om het gemaal aan te passen, is echter de keuze gemaakt om dit gemaal te vervangen door een inlaathevel. In de nabije toekomst zal dan alleen nog water uit het Hollandse Diep worden ingelaten en kan het polderwater onder vrij verval via een stuw worden afgelaten naar de Schuringse Haven.

Omdat de nieuwe situatie de peilhandhaving in het gebied zal vergemakkelijken en het daarmee mogelijk maakt om het vigerende waterpeil beter te handhaven is de keuze om het huidige praktijkpeil te handhaven gerechtvaardigd.

5 Peilvoorstel

Omdat de vast te stellen peilen niet afwijken van de thans vigerende cq. gehandhaafde praktijkpeilen, wordt voorgesteld om deze huidige waterpeilen opnieuw voor een langere periode vast te leggen. Op grond hiervan zijn er geen mutaties te verwachten in de zetting van gebouwen, kunstwerken, dijken en wegen. Ook de (geo)hydrologische situatie met betrekking tot ontwatering, kwel, natuur en waterkwaliteit zal daardoor niet wijzigen ten opzichte van de bestaande situatie.

Voor een overzicht van de voorgestelde peilen van bemalingsgebied Hoogezandsepolder wordt verwezen naar onderstaande tabel.

tabel 4: Voorgesteld peil agrarisch gebied.

Peilgebied	Peil [m NAP]
P-8.1	Zomerpeil -1,10m Winterpeil -1,30m

Literatuur

1. Waterschap Hollandse Delta, *Nota Peilbesluiten 2013*
2. Provincie Zuid-Holland, *Provinciale structuurvisie, Visie op Zuid-Holland*, 2011
3. Provincie Zuid-Holland, *Provinciaal Waterplan Zuid-Holland 2010-2015*, 2009
4. Provincie Zuid-Holland, *Waterverordening Zuid-Holland*, 2015
5. Waterschap Hollandse Delta, *Waterbeheerplan 2009-2015*, 2009.
6. Ministerie van V&W, *Nationaal Waterplan, 2009-2015*
7. Ministerie van Justitie, *Waterwet, 2009*
8. Waterschap de Grootte Waard, *Vigerend peilbesluit maart 1999*

Bijlagen

1. Waterstaatkundige kaart Vigerend (oud)
2. Geraadpleegde organisaties en personen
3. Waterstaatkundige kaart Praktijk
4. Waterstaatkundige kaart Nieuw
5. Hoogtekaart Maaiveld
6. Hoogtekaart Drooglegging
7. Terminologie en definities

Bijlage 1

Waterstaatkundige kaart Vigerend (oud)

Bijlage 2

Geraadpleegde organisaties en personen

Met de volgende overheden en instanties is in voorbereiding op deze gebiedsanalyse overleg gevoerd met:

- Gemeente Cromstrijen;

Tevens zijn de stukken ter beoordeling gezonden aan:

- Provincie Zuid-Holland;
- LTO Noord
- Hoeksche Waard Landschap

Bijlage 3

Waterstaatkundige kaart Praktijk

Bijlage 4

Waterstaatkundige kaart Nieuw

Bijlage 5

Hoogtekaart Maaiveld

Bijlage 6

Hoogtekaart Drooglegging

Bijlage 7

Terminologie en definities

In de volgende lijst zijn de omschrijvingen van de meest voorkomende termen, die gebruikt worden in het opstellen van peilbesluiten, weergegeven. De definities zijn soms omschreven voor specifiek het waterschap Hollandse Delta.

tabel 5: Termen en definities.

Term	Definitie
beheersgebied	De begrenzing van het gebied waarover waterschap Hollandse Delta zorg draagt voor het waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheer.
bemalingsgebied	Een gebied waaruit het overtollige water door middel van een gemaal wordt verwijderd.
drooglegging	Het verschil tussen maaiveldhoogte en oppervlaktewaterpeil.
duiker	Een veelal betonnen koker door een dijk, uitpad of onder een weg, die twee watergangen met elkaar verbindt
dynamisch peilbeheer	Bij deze wijze van peilbeheer wordt geanticipeerd op de weersomstandigheden. Voorziet men een lange periode van neerslag dan wordt het peil tijdelijk verlaagd om de neerslag te kunnen opvangen (voormalen). In warme perioden worden peiloverschrijdingen niet direct uitgemalen.
flexibel peilbeheer	Hierbij kan, om gedurende verschillende periodes een bepaald doel te dienen, in zowel negatieve als positieve zin van de vastgestelde zomer- en/of winterpeilen worden afgeweken. Wel wordt voor dit flexibel peilbeheer een minimum, maximum en eventueel een streefpeil voorzien van een toelichting vastgelegd in een peilbesluit.
gemaal	Een pompstation dat water in of uit een gebied pompt. Een afvoergemaal pompt het water het gebied uit, een inlaatgemaal pompt het water het gebied in.
GHG	De gemiddeld hoogste grondwaterstand in een grondwatertrap.
GLG	De gemiddeld laagste grondwaterstand in een grondwatertrap.
grondwater	Dit is het water beneden de grondwaterspiegel. De grond onder deze grondwaterspiegel is volledig verzadigd.
grondwaterspiegel	Dit is het (freatisch) vlak of zone in de ondergrond waarbij alle grondporiën met water gevuld zijn.
grondwatertrap	Het grondwater fluctueert gedurende de seizoenen. Deze fluctuaties in het grondwater worden in de zogenaamde grondwatertrappen ingedeeld. Een grondwatertrap geeft aan binnen welke marges de grondwaterstand zich beweegt, de zogenaamde GHG en GLG waarden.
HELP-tabellen	Een tabel om de relatie tussen waterhuishouding en landbouwkundige bedrijfsvoering en opbrengsten te kwantificeren.
hoogwatersloot	Een waterloop, of een gedeelte van een waterloop, die structureel of bij een calamiteit op een hoger oppervlaktewaterpeil gezet wordt.
inzijging	(Grond)water dat door een lage druk (stijghoogte) in de ondergrond naar elders wegstroomt.
kunstwerk	Een civieltechnisch werk of installatie in en rond het water of een waterkering ten behoeve van waterkwantiteit- en/of waterkeringsbeheer, niet bestaande uit grond, zand of klei. Bijvoorbeeld een stuw, gemaal, sluis of duiker.
kwel	(Grond)water dat onder druk (stijghoogte) naar boven gedrukt wordt. Vaak is kwelwater ijzerhoudend en kalkrijk. De voedselrijkdom van kwelwater kan sterk verschillen.
maaiveld	Bovenkant of oppervlak van het natuurlijk of aangelegd terrein.
onderbemaling	Een gebied binnen een peilgebied waar een lager afwijkend oppervlaktewaterpeil wordt gehanteerd. Deze afwijking van het oppervlaktewaterpeil is vergunningplichtig.
ontwateringsdiepte	Het verschil tussen maaiveld en de grondwaterstand ter plaatse.
opmaling	Een gebied binnen een peilgebied waar een hoger afwijkend oppervlaktewaterpeil wordt gehanteerd. Deze afwijking van het oppervlaktewaterpeil is vergunningplichtig.
peiladvies	
peilafweging	
peilafwijking	Een gebied binnen een peilgebied waar een lager of hoger afwijkend oppervlaktewaterpeil wordt gehanteerd. Deze afwijking van het oppervlaktewaterpeil is vergunningplichtig.
peilbeheer	Handhaven van het gewenste oppervlaktewaterniveau
peilbesluit	Een besluit van de waterkwantiteitsbeheerder, waarbij het te handhaven

Term	Definitie
	oppervlaktewaterpeil wordt vastgelegd en waarin de betrokken belangen integraal zijn afgewogen.
peilbuis	Algemene term voor een buis of soortgelijke constructie met een kleine diameter, waarin de grondwaterstanden c.q. stijghoogte kan worden gemeten.
peilgebied	Een gebied waarin één streefpeil of een zomer- en winterpeil, zoals vastgesteld in het desbetreffende peilbesluit, vergunning of ontheffing, worden nagestreefd.
peilschaal	Een vastzittende verticale liniaal met daarop weergegeven hoogtewaarden ten opzichte van NAP. Hiermee is het waterpeil ten opzichte van NAP van de peilschaal af te lezen. Peilschalen worden vaak gemonteerd aan stuw en gemalen.
stijghoogte	Een maat voor de druk die kwel of inzijging veroorzaakt.
stuw	Een vast of beweegbare constructie in een watergang die dient om de waterstand bovenstrooms van de constructie te regelen.
stuwende duiker	Een veelal in verhang liggende betonnen koker door een gronddam die bovenstrooms met de binnenonderkant op het vastgestelde maximale waterpeil is gelegd.
vigerend	Zoals vastgesteld in het peilbesluit.
waternood instrumentarium	Een door Arcadis en Alterra ontwikkelde, met elkaar samenhangende set van GIS-applicaties, spreadsheets-/database-applicaties en tekst documenten teneinde het oppervlaktewatersysteem te beschouwen als middel om de functieafhankelijke wensen die aan het grondwatersysteem worden gesteld, te realiseren.
winterpeil	Een vast peil dat in de winterperiode (meestal september tot april) wordt gehanteerd. De periode wordt in het peilbesluit vastgelegd en mag ook afhangen van de weersgesteldheid.
zomerpeil	Een vast peil dat in de zomerperiode (meestal april tot september) wordt gehanteerd. De periode wordt in het peilbesluit vastgelegd en mag ook afhangen van de weersgesteldheid.